

(Блиц, 12.10.2009)

Лице из наслова овог текста није неко од наших, већ Барак Обама, председник САД и добитник Нобелове награде за мир у 2009. години.

У свету политике могућно је, рецимо, добити изборе на основу обећања, али не и ову врсту награде за лепе речи и прокламоване намере. Како већ примећују коментатори широм света, Обама је награду добио - авансно!

Има ли то ново светско чудо икакве везе с нама. Ми смо од тог Нобела, посебно овог за мир, дефинитивно дигли руке лане, када је ту награду добио Марти Ахтисари, за овај косовски крпеж око кога ћемо тек да се парничимо пред међународним судом.

Пре њега, награду је добио Ал Гор, потпредседник оног што нас је бомбардовао, али не за бомбардовање већ за промоцију покрета против глобалног загревања, а још пре њега... Међутим, без консултовања неке озбиљне документације тешко је сетити се било кога уназад, све до Вилија Бранта (1971).

Не бих, ипак, потценио наук који се из „случаја Обама“ може извући кад је реч о нама и нашој политици. Тај наук којег се наши слабо држе гласи: награђују се она обећања иза којих стоји реална сила способна да обећања спроведе.

С нама је све обрнуто: стално се нешто обећава а мало шта се спроводи. На домаћем терену имамо инфлацију обећања и озбиљну рецесију остварења, али ови наши упорно понављају мантре о бољем, мирнијем и безбеднијем животу, док у стварном животу све

некако бива наопако.

Озбиљни аналитичари политике Беле куће указују, међутим, да је ова превремена награда нека врста „камена око врата“ Бараку Обами. Додатно га обавезује да испуни обећања с којима је дошао до Овалне собе, што ће, можда, његову спољну политику учинити једнозначнијом него што би, у неком тренутку, налагали интереси водеће светске силе.

Ове наше мало шта обавезује да испуњавају обећања, њима су „руке одвезане“, а камен су нама окачили око врата. Ту формалне награде нема, али има, и те како, новчаног удела који за, рецимо, четири године мандата, у лукративном делу народних послова, може бити и еквивалентан ономе што Обама следује с Нобелом.

Није никакво чудо што људи овде, већински, с ниподаштавањем гледају на моралне норме, посебно када се оне вербализују у сфери политике. Некако је опште уверење да политичари не држе до својих речи и обећања. Што би Обама био изузетак? Тешко је људе окривити због тога, јер домаћа пракса потврђује њихове предрасуде да се у политици увек добије нешто за ништа.

Можда ће се, у догледној будућности, и Обама уклопити у овај клише, стереотипни кроки сваког политичара, из визуре српског посматрача политичке сцене. То ће бити нека друга прича. Чињеница је да Србија вапи за политичарима који ће да остварују обећања, што је камен темељац моралности у политици и народног поверења у изабране вође.